

РЕШЕНИЕ

№ 24

гр. Варна, 25.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Ванухи Б. Аракелян

Членове: Анета Н. Братанова
Магдалена Кр. Недева

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Магдалена Кр. Недева Въззивно търговско дело № 20213001000499 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе пред вид следното :

Производството по делото е по реда на чл.258 ГПК.

Образувано е по подадена въззивна жалба от Н. Р. З. с ЕГН ***** от гр.Търговище против решение № 260031/14.06.21г. на Търговищкия окръжен съд, постановено по т.д. № 8/21г., с което е отхвърлен предявения от него срещу ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД, гр.София, ЕИК 000694286 иск по чл.459 от КЗ за присъждане на застрахователно обезщетение в размер на 38 892лв за трудова злополука по полица № 3607170710000002 за времето от 13.01.2017г. до 13.01.2018г., в резултат на която злополука на 10.01.2018г. е настъпила смъртта на баща му Р. З. О., ведно със законната лихва върху главницата от 13.03.2018г., като неоснователен и с което същият е осъден да заплати на ответното дружество 200лв разноски по делото. Въззивникът счита решението за неправилно, поради необоснованост на изводите на съда и постановяването му в нарушение на материалния закон – чл.143 ЗЗП и чл.348 ал.1 от КЗ, поради което моли същото да бъде отменено и вместо него - постановено друго, с което да му бъде присъдена сумата от 38 892лв обезщетение за смъртта на

баща му за застраховка „трудова злополука“, ведно със законната лихва от 13.03.2018г. и с което да бъде присъдено адв.възнаграждение по чл.38 ал.2 от ЗАДв. Изложени са подробни аргументи за това.

Въззивамата страна счита жалбата за неоснователна и моли съда да я остави без уважение, като потвърди обжалвания съдебен акт като правилен и законосъобразен.

Съдът, за да се произнесе по съществото на въззива, прие за установено следното :

Предявеният иск е с правно основание чл.459 КЗ.

Ищецът Н. Р. З., ЕГН ***** от гр.Търговище претендира от ответника ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, ЕИК 000694286, гр.София заплащане на сумата от 38 892лв застрахователно обезщетение по застраховка „трудова злополука“ по полица № 3607170710000002, в резултат на която злополука на 10.01.2018г. е настъпила смъртта на баща му Р. З. О., ведно със законната лихва върху главницата от деня на постановения отказ от застрахователя - 13.03.2018г. до окончателното изплащане на задължението.

От събраните по делото доказателства се установява, че бащата на ищеца Р. З. О. работел като шофьор на лек автомобил по безсрочен трудов договор от 12.12.2017г. с „Ай Вип Сервиз“ ЕООД, гр.Търговище. На 10.01.2018г. същият загинал при ПТП до с.Камбурово, общ.Омуртаг по време на работа. С разпореждане I5104-25-6/16.02.2018г. на ТП на НОИ-Търговище инцидентът е признат за трудова злополука по чл.55, ал.1 от КСО. С влязло в сила на 22.07.2020г. решение №53/02.06.2020г. по в.гр.д.№27/2020г. на ОС-Търговище на ищеца му е присъдено обезщетение по чл.200 ал.1 КТ от работодателя в размер на 60 000 лв., като в мотивите на решението е прието, че пострадалият е съпричинил вредоносния резултат на 50 % при условията на груба небрежност-навлизайки в насрещното пътно платно през нощта, при движещ се насрещно автомобил и то със скорост 133 км/ч-значително надвишаваща максимално допустимата от 90 км/час.

Установено е още, че работодателят на наследодателя на ищеца е сключил с ответното дружество Договор за задължителна застраховка „трудова злополука“ за времето 13.01.2017г.-12.01.2018г., за което е съставена застрахователна полица №3607170710000002/04.01.2017г. относно 18 лица, поименно упоменати в приложен към полицата списък и обща

застрахователна сума в размер на 695 352 лв., както и застрахователна премия в размер на 422 лв. Ищецът не фигурира в списъка на 18-те застраховани лица. Същият е встъпил в трудово правоотношение със застраховачия работодател на 12.12.2017г., т.е. – година след сключване на застрахователния договор.

При това положение първият спорен по делото въпрос е дали загиналият Р. О. е обхванат от действието на задължителната застраховка „трудова злополука“. Във връзка с това съдът съобрази следното :

Съгласно разпоредбата на чл. 52 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд работодателят има задължение да застрахова задължително за риск „трудова злополука“ за своя сметка работещите, които извършват работа, при която съществува опасност за живота и здравето им, като условията и реда за това са уредени в Наредба за задължителното застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“, приета с ПМС № 24/06.02.2006 г. Договорът за задължителна застраховка „трудова злополука“ представлява договор в полза на трето лице по смисъла на чл. 22, ал. 1 от ЗЗД - на работника или служителя, намиращ си в трудово правоотношение със съответния работодател.

При настъпване на застрахователното събитие, признато за трудова злополука увреденият, респ. – неговите наследници имат правната възможност да претендират обезщетяване на всички претърпени имуществени и неимуществени вреди от работодателя по реда на чл.200 КТ. В този случай дължимото обезщетение се определя от сбора на претърпените имуществени вреди (претърпени загуби и пропуснати ползи) и неимуществени вреди. Имушествените вреди се установяват по вид и размер и се кумулират, неимуществените вреди се определят по справедливост, и от получената обща сума се намалява полученото обезщетение и/или пенсията по общественото осигуряване. Последното намаляване на дължимото обезщетение според чл. 200, ал. 4 КТ се извършва само в случаите, когато пострадалият работник или служител е получил парична сума по сключени договори за задължително застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“ за сметка на работодателя при условията на чл. 52 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд. Застрахователната сума, която се дължи при настъпването на застрахователното събитие

(настъпването на трудовата злополука), е определена в застрахователния договор. В случай на изплатено обезщетение от набраните вноски, които работодателят е правел в интерес на работника или служителя, за настъпило застрахователно събитие, изплащането от страна на работодателя на пълния размер на дължимото обезщетение би довело до двукратно обезщетяване за една и съща вреда, поради което законът предвижда, че дължимото от работодателя обезщетение се намалява с получената парична сума по застрахователния договор. Ето защо в теорията и практиката еднозначно се приема, че груповата застраховка „трудова злополука“ има обезпечителна функция по отношение отговорността на работодателя – да ограничи тази отговорност в рамките на предвиденото в чл.200, ал.4 КТ намаляване на дължимото от него обезщетение, когато увреденият или правоимащите лица са получили плащания по застраховката, но не се изразява в задължение на застрахователя да обезщети увредения вместо неговия работодател. /Опр.292/13.05.21г. по т.д.1709/20г., първо т.о./

При неизпълнение на задължението си да сключи тази задължителна застраховка имуществена отговорност на работодателя се увеличава по размер, тъй като той не ще може да редуцира дължимото от него обезщетение с договорената застрахователната сума, платена на работника, респ. – неговите наследници по застрахователния договор с оглед настъпване на риска „трудова злополука“.

В процесния случай имуществената отговорност на работодателя на починалия Р. О. е реализирана, без от присъденото обезщетение за бъде приспадналата сума по ЗЗ „трудова злополука“.

От друга страна вярно е, че съгласно разпоредбите на чл.459 ал.4 във вр.с чл.441 ал.1-2 от КЗ, застраховащият може да застрахова за злополука две или повече лица, чийто брой е определен или определяем, и които са включени в списък по определени критерии, без да е необходимо договорът да съдържа имената и адресите на застрахованите лица, ако те са определени по друг недвусмислен начин, включително чрез посочване на определено тяхно качество, като в случаите, когато работодател сключва групов застраховка, застраховани лица са неговите служители и/или работници, чиито живот, здраве, телесна цялост и работоспособност са предмет на застраховката.

Вярно е и това, че сключената от работодателя задължителна застраховка „трудова злополука“ би следвало да касае целия персонален състав на предприятието му, но застрахованите лица са посочени в приложен списък, с посочване на трите им имена и получаваното от тях трудово възнаграждение. Липсва уговорка застрахователят да носи авансово риска за всички постъпили на работа след сключването на договора работници и служители. Дори и да се приеме обратното, няма данни по делото, че за тях, респ. – за починалия наследодател на ищеца са правени застрахователни вноски.

При това положение съдът намира, че Р. О. не се явява застраховано лице по сключената от работодателя с ответното дружество задължителна застраховка „трудова злополука“. Само на това основание предявеният иск се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Дори и да се приеме, че пострадалият е бил застрахован, искът се явява неоснователен поради наличието на изключен застрахователен риск за проявена от пострадалия груба небрежност - т.10 от раздел VIII от Общите условия. Тази груба небрежност от застрахованото лице е установена с влязло в сила решение №53/02.06. 2020г. по в.гр.д.№27/ 2020г. на ОС-Търговище, действието на което е обвързващо за страните по предвидения в чл.223, ал.1-2 от ГПК начин и се изразява най-малкото в това, че пострадалият Р. О. е шофирал, навлизайки в насрещното пътно платно през нощта, при движещ се срещу него автомобил и то със скорост 133 км/ч-значително надвишаваща максимално допустимата от 90 км/час. Подобно поведение на пътя покрива изцяло съдържанието на понятието „груба небрежност“, което по обща дефиниция представлява поведение, свързано с неполагането на дължима грижа. Според трайното разбиране, застъпено в съдебната практика, работникът проявява груба небрежност в случай, че не е положил грижа, каквато и най-небрежният би положил в подобна обстановка, както и при случаите (сравни например решение № 60 по гр.д. № 5074/2013 г., IV г.о., ВКС), в които работодателят не е осигурил безопасни условия на труд или без да е проведен точен инструктаж за технологичните правила и правилата за безопасност при работа.

Не се споделят поддържаните във въззивната жалба възражения на ищеца, че представените от застрахователя Общи условия не са предадени на

застрахователя при сключването на застрахователния договор и няма изрично изявление, че той е запознат с тях и ги приема, каквито са изискванията на чл.348 ал.1 КЗ. Това възражение може да бъде направено от страната по договора, а не от ползващото се от застраховката лице. Освен това Общите условия са част от застрахователния договор, от който ищецът черпи основанието на претенцията си.

Клаузата не е и неравноправна. Съгласно чл.143 ал.2 т.6 ЗЗП неравноправна е тази клауза, която позволява на търговеца да се освободи от задълженията си по договора по своя преценка, като същата възможност не е предоставена на потребителя. В случая наличието на изключен застрахователен риск не е оставено на субективната преценка на застрахователя, тъй като и теорията, и съдебната практика са дали еднозначен отговор какво е съдържанието на понятието „груба небрежност“. Освен това изключеният застрахователен риск черпи правното си основание в разпоредбата на чл.460, ал.2 от КЗ, където законодателят е предвидил възможността страните да договорят и други основания за изключване отговорността на застрахователя, разширяващи кръга на предвидените в чл.460, ал.1 от КЗ такива.

С оглед на горното съдът намира, че дори и в хипотезата на валидна застраховка „трудова злополука“ по отношение на пострадалия Р. О. липсва покрит от застрахователя риск и основание за ангажиране на имуществената му отговорност, поради което предявеният иск по чл.459 от КЗ за заплащане на застрахователна сума в размер на 38 892 лв. и претенцията по чл.86, ал.1 от ЗЗД са неоснователни и като такива следва да бъдат отхвърлени.

Поради съвпадение на крайния резултат обжалваното решение се потвърждава.

Въззиваемата страна не е направила искане за присъждане на разноски.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260031/14.06.21г. на Търговищкия окръжен съд, постановено по т.д. № 8/21г.

Разноси не се присъждат.

Решението може да се обжалва пред ВКС на РБ в едномесечен срок от съобщаването му при условията на чл.280 ал.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____